

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4321203380
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4321203380.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Lenky Halmešovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. Y. L., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa matky: D. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. 8, M., a otca: F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. 8, M., o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 6P/135/2021-148 zo dňa 5. októbra 2022, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie výrokom I. napadnutého rozsudku (v poradí druhého rozsudku) uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej M. Y. zvýšeným výživným zo sumy 100,- eur na sumu 150,- eur mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 01.09.2021. Výrokom II. uložil otcovi povinnosť zaostané výživné za obdobie od 01.09.2021 do 05.10.2022 v sume 564,25 eura uhrádzať k rukám matky v pravidelných mesačných splátkach vo výške 20,- eur popri bežnom výživnom pod stratou výhody splátok počnúc právoplatnosťou rozsudku. Vo výroku III. uviedol, že mení rozsudok Okresného súdu Levice č. k. 3P/90/2016-46 zo dňa 13.12.2016 vo výroku o výživnom a výrokom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 36 ods. 1, § 25 ods. 2, § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej ako „Zákon o rodine“), § 395, § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako „CMP“), ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca je čiastočne dôvodne podaný.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na návrh matky podaný dňa 16.09.2021, ktorým žiadala zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu na sumu 250,- eur. Dôvodila tým, že sa zvýšili náklady na potreby maloletého dieťaťa, ktoré navštevuje 1. ročník základnej školy, obedy v školskej jedálni sú cca 20,- eur, družina 15,- eur, ZRPŠ na začiatku školského roka 30,- eur, príspevok do triedneho fondu 10,- eur. Uviedla, že s maloletým dieťaťom býva v podnájme, za ktorý mesačne uhrádza 280,- eur, za káblovú TV 10,- eur, za internet 15,- eur, do 29.08.2021 pracovala vo firme Q. I., kde jej čistý príjem činil 368,- eur a od 30.08.2021 pracuje v reštaurácii R., pričom od 03.09.2021 bola PN, poberá prídavky na dieťa v sume 25,50 eura mesačne.

3. V dôvodoch rozhodnutia ďalej uviedol, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca, ktorá bola v rozvodovom konaní rodičov (v roku 2016) došlo nepochybne k zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktoré bolo v tom čase v celodennej starostlivosti matky a v septembri 2021 nastúpilo do 1. ročníka základnej školy a v súčasnosti je v 2. ročníku. Konštatoval, že preukázateľne sa zvýšili výdavky v súvislosti s nástupom do školy, na školské potreby, oblečenie, príležitostné školské a mimoškolské aktivity. Uviedol, že došlo aj k zmene pomerov na strane matky, ktorá už nie je na rodičovskej dovolenke, ale je zamestnaná. Dôvodil, že v predchádzajúcom pracovnom pomere dosahovala príjem len na úrovni minimálnej mzdy a bola zamestnaná len na dve hodiny denne, v máji 2022 uzatvorila pracovnú zmluvu na dobu určitú do 30.11.2022 na polovičný úväzok s čistým mesačným príjmom 329,- eur, pričom následne jej má byť zmluva predĺžená na dobu neurčitú a plný pracovný úväzok, čím sa jej aj zvýši mzda. Ohľadom pomerov na strane otca konštatoval, že jeho príjem vzrástol v štvrtom štvrtroku 2021 oproti príjmu v čase posledného rozhodovania cca o 70,- eur a následne o 126,- eur. V roku 2021 z dôvodu pandémie dostával mzdu v rozsahu 80 %. Otec tvrdil, že na vyššie výživné nemá peniaze, no okrem platby polovice nájomného v sume 200,- eur mesačne nepreukázal iné výdavky. Súd prvej inštancie konštatoval, že otec nepreukázal ani platenie nájomného, pričom nájomnú zmluvu doposiaľ nepredložil, len čestné vyhlásenie svoje a svojej matky, že každý z nich platí nájom po 200,- eur mesačne vrátane energií. V súčasnosti malo dôjsť k zvýšeniu nájomného na sumu 485,- eur, z ktorých má otec hradiť 310,- eur, čo opäť nepreukázal. Súd prvej inštancie nevidel dôvod, aby sa otec podieľal na úhrade nájomného viac ako polovicou sumy, keďže v domácnosti otca žijú tri osoby, z toho dve plnoleté. Na základe takto zistených skutočností prijal záver, že suma 150,- eur mesačne je primeraná veku a odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa. Zdôraznil, že otec je schopný takúto sumu zo svojho príjmu platiť bez ohrozenia svojich základných životných potrieb, pričom inú vyživovaciu povinnosť nemá a nad rámec bežného výživného neprispieva. Zohľadnil tiež, že v súčasnosti došlo k oddĺženiu otca, takže nemá ani výdavky v tomto smere. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že zmena pomerov u maloletého dieťaťa bola preukázaná už dňom 01.09.2021, kedy nastúpilo na základnú školu, preto zvýšil vyživovaciu povinnosť od tohto dňa. Zaostalé výživné od 01.09.2021 do 05.10.2022 vyčíslil na sumu 650 euro. Zohľadnil otcou zakúpené veci pre dieťa a to 20,- eur za pomôcky na výtvarnú, 42,- eur za obuv a 23,75 eura za set na nechty, ktoré sumy odpočítal od sumy 650 euro. Preto uložil otcovi zaplatiť zaostalé výživné v sume 564,- euro, ktoré umožnil otcovi splácať v splátkach vo výške 20,- euro mesačne spolu s bežnými výživným pod stratou výhody splátok. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

4. Uvedený rozsudok napadol v zákonnej lehote odvolaním otec. Dôvodil, že žije v podnájme s matkou a sestrou, kde platia nájom vo výške 405,- eur mesačne, nájomné si delia na polovicu. Uviedol, že nájomné platí 200,- eur mesačne, na stravu, prášok na pranie a ostatné potreby prispieva vo výške 100,- eur mesačne. Tvrdil, že je momentálne práceneschopný a aj celý september 2022 bol PN. V októbri 2022 mal vyplatené nemocenské dávky vo výške 321,40 eura. Ďalej dôvodil, že jeho zdravotný stav je závažný, podstupuje náročnú liečbu, finančné prostriedky má dosť obmedzené, ale je ochotný platiť výživné v sume 125,- eur mesačne, na zaplatenie zaostalého výživného nemá peniaze. Záverom uviedol, že je v osobnom bankrote a nemá žiadny majetok.

5. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že výdavky na maloleté dieťa sa zvýšili a suma 150,- eur je odôvodnená týmito potrebami. Preto navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

6. Matka sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca vyjadrila, že otec nevie dokázať žiadne svoje tvrdení o bývaní. Poukázala na skutočnosť, že maloleté dieťa navštevuje 2. ročník základnej školy, a tým sa zvýšili aj náklady na zabezpečenie potrieb, a to náklady na stravu, drogeriu, či zdravotnú starostlivosť. V závere navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku /ďalej ako „CSP“/) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP ako vecne správne potvrdiť.

8. Z obsahu spisu vplýva, že prvýkrát v tejto veci o návrhu matky na zvýšenie výživného rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 6P/135/2021-57 zo dňa 31.01.2022, ktorým zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloleté dieťa na sumu 150,- eur mesačne počnúc dňom 01.09.2021, zaostalé výživné vo výške 250,- eur uložil otcovi zaplatiť do rúk matky do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a o trovách konania

rozhodol v súlade s § 52 CMP, pričom mal za preukázané, že došlo od poslednej úpravy výživného ku kvalifikovanej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre ako odvolací súd uznesením č. k. 7CoP/15/2022-88 zo dňa 20.07.2022 tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu potreby doplnenia dokazovania.

9. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

10. Podľa § 387 odsek 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 odsek 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí, vrátane citácie právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad.

13. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť dôvodov, ktoré súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol. Súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal opodstatnenosťou návrhu z hľadiska príslušných ustanovení Zákona o rodine a riadne zistený skutkový stav správne posúdil po právnej stránke. Svoje rozhodnutie aj v dostatočnej miere odôvodnil, pričom z dôvodov rozhodnutia je zrejmé akými závermi a myšlienkovými postupmi sa riadil.

14. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Levice č. k. 3P/90/216-46 zo dňa 13.12.2016 bolo manželstvo rodičov maloletého dieťaťa rozvedené a maloleté dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého dieťaťa v sume 100,- eur mesačne. Správne súd prvej inštancie v tomto konaní zisťoval, či od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca, na strane rodičov alebo maloletého dieťaťa došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov, teda k takej zmene, ktorá má môže mať za následok zmenu súdneho rozhodnutia v zmysle § 121 CMP. Z obsahu vykonaného dokazovania je možné prijať záver, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca, došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa aj rodičov maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa je od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ktorá bola v roku 2016, do rozhodnutia súdu prvej inštancie staršie o 6 rokov, pričom od 01.09.2021 nastúpilo do 1. ročníka základnej školy, a v súčasnosti je v 2. ročníku. S nástupom dieťaťa na povinnú školskú dochádzku sa v tejto súvislosti nesporne zvýšili výdavky na maloleté dieťa tak, ako to uviedol súd prvej inštancie v bode 14. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Preto je záver súdu prvej inštancie o tom, že otec by mal od tejto doby prispievať na dieťa vyššou sumou správny, pretože zvýšené náklady súvisiace s nástupom dieťaťa do školy nemôže niesť iba matka. K námietke otca, že matke bol vyplatený v súvislosti s nástupom dieťaťa do školy štátny príspevok určený na pokrytie zvýšených výdavkov odvolací súd uvádza, že tento príspevok nemôže pokryť všetky výdavky súvisiace s nástupom dieťaťa na povinnú školskú dochádzku a na takto zvýšené náklady sú povinní prispievať aj obaja rodičia.

15. Súd prvej inštancie sa zoberal nielen zmenou pomerov na strane maloletého dieťaťa, ale aj na strane rodičov. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že matka riadne osobne zabezpečuje starostlivosť o maloleté dieťa, na čo súd prihliadal pri úvahách o tom, akou sumou je matka povinná prispievať na výživu maloletého dieťaťa. Matka dosahovala v predchádzajúcom pracovnom pomere príjem len na úrovni minimálnej mzdy, pričom pracovala len 2 hodiny denne. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie mala matka uzatvorenú pracovnú zmluvu na polovičný úväzok na dobu určitú do 30.11.2022 s mesačným príjmom 381,- eura v hrubom s tým, že na pojednávaní dňa 05.10.2022 uviedla, že po uplynutí tejto

doby uzatvorí pracovnú zmluvu na dobu neurčitú a plný úväzok. Na strane otca došlo k zmene pomerov tým, že jeho čistý mesačný príjem sa od posledného rozhodovania o výživnom, kedy mal príjem 500,- eur v čistom mesačne, zvýšil na sumu 626,39 eura mesačne v čistom. K odvolacej námietke otca, ktorá sa týka jeho práceneschopnosti odvolací súd uvádza, že práceneschopnosť je len dočasný stav a keď sa aj v tomto období príjem otca prechodne zníži, táto skutočnosť samá o sebe nezakladá dôvod na okamžitú úpravu a zníženie jeho vyživovacej povinnosti. Výšku priemerného zárobku súd vyčíslil z posledných 12 mesiacov od podania návrhu na začatie konania a takto zistený zárobok porovnáva so zárobkom, ktorý rodič dosahoval v čase predchádzajúcej úpravy. Pokiaľ otec dočasne poberal v rozhodnom období nemocenské dávky a podstatne sa tým jeho mesačný príjem zníži, môže to byť dôvodom pre zmenu výšky vyživovacej povinnosti otca a na jej zníženie. Zatiaľ však takáto skutočnosť v konaní zistená nebola. Súd prvej inštancie zistil zárobok otca a z potvrdenia zamestnávateľa zo dňa 03.10.2022 (č.l. 121 spisu) vyplýva, že za toto obdobie bol otec práceneschopný od 25.08.2022 do 31.08.2022, pričom v auguste 2022 otec dosiahol čistú mzdu 525,14 eura a k tomu mu boli ešte vyplatené nemocenské dávky. Z obsahu tohto potvrdenia bezpečne vyplýva, že otec okrem uvedeného obdobia 7 dní od septembra 2021 do augusta 2022 otec nebol práceneschopný a jeho čistý mesačný príjem za toto obdobie predstavuje 626,39 eura. Za rozhodujúce odvolací súd považoval zistenie, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca došlo k zvýšeniu jeho priemerného zárobku zo sumy 500,- euro na sumu 626,39 euro, preto súd prvej inštancie v tomto smere prijal správny záver. K námietke otca, že na jeho majetok bol vyhlásený konkurz odvolací súd uvádza, že vyhlásením konkurzu súd zároveň oddlžil dlžníka tak, že dlžníka zbavil všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojení v konkurze. Skutočnosť, že otec nedokázal splniť svoje dlhy a že bol súdom vyhlásený na jeho majetok konkurz otca nezabavuje vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu, pretože ide o povinnosť uloženú zákonom.

16. Vzhľadom na skutočnosť, že na strane maloletého dieťaťa, ako aj na strane jeho rodičov došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov od posledného rozhodovania o výživnom, súd prvej inštancie správne zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloleté dieťa zo 100 euro na 150,- eur teda o 50,- euro mesačne. Správne pri tom zohľadnil, že vyživovacia povinnosť otca na dieťa nebola zmenená 6 rokov napriek tom, že životné náklady dieťaťa sa v priebehu tohto obdobia neustále zvyšovali. Nástup dieťaťa na povinnú školskú dochádzku spolu so skutočnosťou, že sa zvýšil zárobok otca o 126,- euro mesačne a posledná úprava vyživovacej povinnosti otca bola v roku 2016, odvolací súd považoval za takú kvalifikovanú zmenu pomerov, ktorá umožňuje súdu zmeniť rozsudok o výživnom tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozsudku.

17. Záverom odvolací súd uvádza, že vyživovaciu povinnosť k dieťaťu má aj matka, ktorá môže na výživu dieťaťa prispievať sumou aspoň 50 mesačne, pričom matka si časť svojej vyživovacej povinnosti plní aj osobnou starostlivosťou o dieťa, na ktorú treba prihliadnúť. Časť nákladov na výživu maloletého dieťaťa budú kryté aj rodinnými prídavkami, ktoré matka aktuálne (od 1.1.2023) vo výške 60,- eur mesačne pobera matka. Takto bude výživa dieťaťa zabezpečená sumou 260,- eur mesačne, ktorá zodpovedá nielen potrebám dieťaťa, ale aj zárobkovým pomerom rodičov. Ku kvalifikovanej zmene potrieb na starane maloletého dieťaťa nesporne došlo jeho nástupom do 1. ročníka základnej školy (t. j. od 01.09.2021) a preto súd prvej inštancie správne rozhodol o počiatku zvýšenia vyživovacej povinnosti aj o zaostalom výživnom.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

19. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).